

Fremsat den 27. oktober 2010 af økonomi- og erhvervsminister Brian Mikkelsen

Forslag

til

Lov om ændring af lov om maritime uddannelser

(Økonomiske og administrative forhold m.v. for visse uddannelsesinstitutioner)

§ 1

I lov nr. 226 af 22. april 2002 om maritime uddannelser, som ændret ved § 5 i lov nr. 364 af 13. maj 2009 og § 6 i lov nr. 493 af 12. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes som *stk. 3 og 4* :

»*Stk. 3.* Reglerne i kapitel 3 omfatter kun uddannelsesinstitutioner, der modtager statsligt tilskud eller lån i henhold til § 5.

Stk. 4. Søfartsstyrelsen kan undtage en uddannelsesinstitution helt eller delvis fra regler i kapitel 3 eller fra regler fastsat i medfør heraf, hvis uddannelsesinstitutionen er godkendt efter anden lovgivning end denne lov og er omfattet af regulering med tilsvarende formål som kapitel 3.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 3* :

»*Stk. 3.* Søfartsstyrelsen kan i særlige tilfælde yde lån til en uddannelsesinstitution.«

3. I § 6 udgår », men som ikke følger de regler, der fremgår af § 8, stk. 1, og § 9«.

4. I § 6 indsættes som *stk. 2* :

»*Stk. 2.* Søfartsstyrelsen kan for modtagere af tilskud efter stk. 1 fastsætte nærmere regler om tilskudsmodtagers budget, drift, regnskabsaflæggelse og for revisionens udførelse.«

5. §§ 7-9 samt *kapitel 3* ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 7. Vilkår og rammer for tilskud og lån, herunder størrelsen på tilskud og grundlag for opgørelsen af aktivitet, fastsættes på de årlige finanslove. Uddannelsesinstitutionen disponerer frit indenfor sit formål ved anvendelse af de statslige tilskud og øvrige indtægter under et. Uddannelsesinstitutionen kan opspare tilskud til anvendelse i efterfølgende finansår. Uddannelsesinstitutionen er underlagt tilsyn af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutioner, der modtager tilskud eller lån efter § 5, er omfattet af de statslige budget- og bevillingsregler.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan træffe afgørelse om, at en uddannelsesinstitutionens tilskud og lån helt eller delvist tilbageholdes, bortfalder eller kræves tilbagebetalt, hvis

- 1) uddannelsesinstitutionen ikke overholder denne lov, regler fastsat i medfør af loven, en udviklingskontrakt, jf. § 9 f, stk. 1, eller en indsatsaftale, jf. § 9 f, stk. 2,
- 2) uddannelsesinstitutionen begæres konkurs, standser sine betalinger, eller der i øvrigt er fare for, at uddannelsesinstitutionens virksomhed må indstilles, eller
- 3) grundlaget for tilskudsberegningen har været fejlagtigt eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 4. Tilskud, der kræves tilbagebetalt efter stk. 3, kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.

Stk. 5. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om betingelser for ydelse og udbetaling af tilskud og lån, herunder om aktivitetsindberetninger samt om kontrol og tilbagebetaling af udbetalte tilskud og lån, om uddannelsesinstitutionernes forsikringsforhold og om deres anvendelse af administrative systemer.

Stk. 6. Søfartsstyrelsen kan indhente de nødvendige oplysninger fra uddannelsesinstitutionerne om uddannelserne, de studerende, personalet, herunder ansættelsesvilkår, udstyr, huslejeaftaler, aftaler om ejendomskøb og andre aftaler om uddannelsesinstitutionernes drift i øvrigt til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsregnskaber m.v. til brug for gennemførelse af tilsyn, kvalitetssikring og -kontrol samt udarbejdelse af statistik.

Kapitel 3

Økonomiske og administrative forhold for visse uddannelsesinstitutioner

§ 8. Uddannelsesinstitutionens forhold reguleres i en vedtægt. Vedtægten skal indeholde bestemmelser om uddannelsesinstitutionens navn, formål, ledelsesforhold samt kapital

m.v. Det skal fremgå af vedtægten, at institutionen er en stats-tilskudsfinansieret selvejende institution.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionens vedtægter skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutionernes vedtægter, herunder om at vedtægterne skal indeholde bestemmelser om studenterrepræsentanter i bestyrelsen, om ret til indstilling af bestyrelsesmedlemmer og om disses udpegningsperiode og genudpegningsmuligheder.

§ 8 a. I tilfælde af uddannelsesinstitutionens ophør og i det omfang, der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes institutionens nettoformue opgjort pr. 31. december 2010 samt den del af tilvæksten i nettoformuen fra den 1. januar 2011, der ikke hidfører fra statstilskud, efter reglerne i den til enhver tid gældende vedtægt.

Stk. 2. Resten af den tiloversblevne formue anvendes til uddannelsesformål efter Søfartsstyrelsens bestemmelse.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen efter stk. 1 og 2.

§ 9. Uddannelsesinstitutionen skal ledes af en bestyrelse på 5-9 medlemmer, inklusiv medarbejderrepræsentanter, og en daglig leder. Hvor helt særlige forhold begrunder det, kan bestyrelsen bestå af flere end 9 medlemmer. Bestyrelsen varetager den overordnede og strategiske ledelse af uddannelsesinstitutionen, mens den daglige ledelse varetages af en daglig leder under ansvar over for bestyrelsen. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer har samme rettigheder og pligter som øvrige bestyrelsesmedlemmer. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af deres forhold på samme måde som tillidsrepræsentanter for vedkommende eller tilsvarende område.

Stk. 2. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når halvdelen af medlemmerne eller det eventuelle højere antal, som foreskrives i vedtægten, er til stede. Medmindre vedtægten bestemmer andet, træffer bestyrelsen beslutning ved simpelt stemmeflertal, og formandens stemme er i tilfælde af stemmelighed afgørende. Eventuelle studenterrepræsentanter har ikke stemmeret. Hvor helt særlige forhold taler for det, kan bestyrelsen bistås af et forretningsudvalg.

Stk. 3. Bestyrelsen skal sikre, at den økonomiske forvaltning i uddannelsesinstitutionen er effektiv og betryggende, og at de interne rapporteringsformer er tilrettelagt således, at de giver bestyrelsen mulighed for at gribe ind i tide, hvis budgetter, kontrakter og handlingsplaner m.v. ikke overholdes.

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter en forretningsorden for sit virke. Forretningsordenen skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

§ 9 a. Bestyrelsesmedlemmer skal udpeges i deres personlige egenskab og skal i deres virke varetage uddannelsesinstitutionens interesser. De stemmeberettigede medlemmer af bestyrelsen skal være myndige, må ikke være under konkurs og må ikke være under værgemål eller samværgemål. Bestyrelsens sammensætning og ændringer heri skal meddeles til Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen have de fornødne kompetencer til at fremme uddannelsesinstitutionens formål, herunder den fornødne faglige, forretningsmæs-

sige, ledelsesmæssige og økonomiske indsigt, og der skal være medlemmer med kendskab til de maritime erhverv.

§ 9 b. Den daglige leder ansættes af bestyrelsen. Bestyrelsen skal sikre, at uddannelsesinstitutionen til enhver tid har en daglig leder, der bidrager til fremme af uddannelsesinstitutionens formål og har de fornødne kompetencer under hensyntagen til uddannelsesinstitutionens karakter og situation.

§ 9 c. Bestyrelsen kan tegne en sædvanlig ansvarsforsikring, der kan omfatte bestyrelsen og den daglige leder.

§ 9 d. For bestyrelsen og den daglige leder gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v.

Stk. 2. I forbindelse med en uddannelsesinstitutionens afgørelser om ansættelse eller afskedigelse af medarbejdere, herunder den daglige leder, gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 4 om partens aktindsigt, kapitel 5 om partshøring og kapitel 6 om begrundelse m.v.

§ 9 e. Finansministeriet fastsætter eller aftaler løn og ansættelsesvilkår for uddannelsesinstitutionens personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet, Personalestyrelsen.

§ 9 f. Søfartsstyrelsen kan pålægge bestyrelsen for en uddannelsesinstitution at indgå en udviklingskontrakt med styrelsen med henblik på at sikre en langsigtet strategisk udvikling til opfyldelse af nærmere fastlagte målsætninger.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan pålægge bestyrelsen for en uddannelsesinstitution at indgå en indsatsaftale med styrelsen, hvis

- 1) kvaliteten af uddannelsesinstitutionens undervisning eller uddannelse er utilstrækkelig, eller
- 2) den økonomisk-administrative styring i uddannelsesinstitutionen eller i et interessentskab, hvori uddannelsesinstitutionen er interessent, ikke har tilstrækkelig kvalitet eller effektivitet.

§ 9 g. Søfartsstyrelsen kan meddele en uddannelsesinstitutionens bestyrelse et påbud, hvis

- 1) uddannelsesinstitutionen ikke overholder denne lov eller regler fastsat i medfør af loven,
- 2) virksomheden i et interessentskab, hvori uddannelsesinstitutionen er interessent, ikke overholder denne lov eller regler fastsat i medfør af loven, der gælder for institutionen og interessentskabet, eller
- 3) uddannelsesinstitutionen ikke overholder en udviklingskontrakt, jf. § 9 f, stk. 1, eller en indsatsaftale, jf. § 9 f, stk. 2.

Stk. 2. Hvis en uddannelsesinstitutionens bestyrelse ikke efterkommer et påbud fra Søfartsstyrelsen, jf. stk. 1, eller hvis bestyrelsen ved sine dispositioner bringer uddannelsesinstitutionens videreførelse i fare, kan Søfartsstyrelsen beslutte,

- 1) at bestyrelsens opgaver i en periode helt eller delvis varetages af personer, der udpeges af Søfartsstyrelsen, eller
- 2) at bestyrelsen eller dele heraf skal træde tilbage, således at en ny bestyrelse eller et eller flere nye bestyrelsesmedlemmer skal udpeges efter reglerne i uddannelsesinstitutionens vedtægt.

Stk. 3. Hvis Søfartsstyrelsen i medfør af stk. 2, nr. 2, beslutter, at hele eller dele af bestyrelsen skal træde tilbage, kan styrelsen indsætte en midlertidig bestyrelse eller et eller flere nye bestyrelsesmedlemmer, indtil der er udpeget en ny bestyrelse eller et eller flere nye bestyrelsesmedlemmer efter reglerne i institutionens vedtægt.

§ 9 h. Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid udtræde af bestyrelsen.

Stk. 2. Et bestyrelsesmedlem skal udtræde, hvis den pågældende er under konkurs eller bliver underlagt værgemål eller samværgemål.

Stk. 3. Et bestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i en handling, som gør den pågældende uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen, skal udtræde af bestyrelsen.

Stk. 4. Et bestyrelsesmedlem, som på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at varetage hvervet som medlem af bestyrelsen, eller som har vist sig klart uegnet, skal udtræde af bestyrelsen.

Stk. 5. Udtræder et medlem af bestyrelsen, kan der ske udpegnings af et nyt medlem for den resterende del af udnævnelsesperioden.

§ 9 i. Søfartsstyrelsen kan på vegne af uddannelsesinstitutionen anlægge retssag mod bestyrelsesmedlemmer, den daglige leder, revisorer eller andre i anledning af tab påført uddannelsesinstitutionen.

§ 9 j. Søfartsstyrelsen kan godkende, at uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af reglerne i dette kapitel, kan deltage i interessentskaber med andre uddannelsesinstitutioner. Søfartsstyrelsen kan for samarbejdet fastsætte vilkår, der sikrer opfyldelsen af bestemmelserne i denne lov.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan godkende, at en uddannelsesinstitution lader en anden uddannelsesinstitution forestå dele af undervisningen som udlagt undervisning. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutioners samarbejde med andre institutioner, herunder med uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af reglerne i dette kapitel.

§ 10. Institutioner, der modtager statstilskud eller lån efter § 5, er omfattet af lov om statens regnskabsvæsen m.v.

Stk. 2. Institutionernes regnskaber revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 3. Institutionernes regnskaber skal revideres i henhold til god offentlig revisionssskik, jf. § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. Hvis ministeren og rigsrevisor indgår en aftale efter § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m., foretages revisionen af en institutionsrevisor, som udpeges af institutionens bestyrelse og skal være statsautoriseret eller registreret revisor. Institutionernes oplysninger til brug ved beregning af statstilskud er omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet.

Stk. 4. Den nærmere arbejdsdeling mellem institutionsrevisor og rigsrevisor fremgår af en særskilt aftale, jf. § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 5. Opfylder institutionsrevisor ikke på tilfredsstillende måde kravene til revision i henhold til god offentlig revisionssskik, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som institutionsrevisor, kan rigsrevisor eller Søfartsstyrelsen pålægge institutionens bestyrelse inden for en nærmere angiven frist at udpege en anden revisor.

Stk. 6. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler for regnskabsaflæggelsen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende statslige regnskabsregler.«

6. Efter § 23 a indsættes:

»**§ 23 b.** Søfartsstyrelsen kan indhente de nødvendige oplysninger fra uddannelsesinstitutionerne om uddannelserne, de studerende, personalet, økonomi og udstyr m.v., til brug for gennemførelse af tilsyn, kvalitetssikring og udarbejdelse af statistik.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2011.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan beslutte, at uddannelsesinstitutioner, som på tidspunktet for lovens ikrafttræden har opnået godkendelse efter § 4, stk. 1, i lov om maritime uddannelser, først skal leve op til de krav, der følger af § 8 og §§ 9-9 b i lov om maritime uddannelser som affattet ved § 1, nr. 5, i denne lov, på et af ministeren fastsat tidspunkt.

Stk. 3. Regler udstedt i medfør af § 8, stk. 1, og § 10, stk. 2, i lov nr. 226 af 22. april 2002 om maritime uddannelser forbliver i kraft, indtil de ophæves.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Formål og baggrund
 - 2.1. De maritime uddannelser
3. Lovforslagets indhold
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.2. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget bygger på rapporten ”Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet” fra april 2009.

Der eksisterer i Danmark i alt ca. 2.000 selvejende institutioner, som i 2007 modtog ca. 47 mia. kr. i statstilskud. Sektoren er hastigt voksende, og antallet af selvejende institutioner er næsten fordoblet siden begyndelsen af 1990’erne. De selvejende institutioner leverer uddannelse og forskning samt kulturelle, erhvervsfremmende og sociale ydelser til borgere og virksomheder. Institutionerne er placeret over hele landet og varierer betydeligt i såvel størrelse som form. Fælles for de selvejende institutioner er dog, at de organisatorisk er placeret uden for det ministerielle hierarki, og at en bestyrelse er ansvarlig for institutionens overordnede virksomhed og opgavevaretagelse.

Ethvert valg af organisationsform til løsning af statsligt finansierede opgaver fordrer, at den statslige regulering tilrettelægges og justeres løbende på en sådan måde, at fordelene ved organisationsformen udnyttes fuldt ud, mens ulemperne reduceres mest muligt.

Derfor iværksatte regeringen i juni 2006 en analyse af styringen af de selvejende institutioner, der modtager statslige tilskud. Det skete bl.a. på baggrund af et behov for at konkretisere indholdet i selvejbegrebet og de bevillingsretlige krav til selvejende institutioner. Netop behovet for en afklaring af selvejbegrebet og de bevillingsretlige krav til selvejende institutioner blev også påpeget af Rigsrevisionen i ”Beretning om selvejende

uddannelsesinstitutioner” fra 2002. Endvidere ønskedes med analysen en undersøgelse af mulighederne for en forenkling og modernisering af det meget betydelige antal forskellige love og bekendtgørelser, der regulerer de økonomiske og administrative forhold på de i alt ca. 2.000 statsfinansierede selvejende institutioner.

I analysen blev det anbefalet, at der skulle nedsættes en række tværministerielle arbejdsgrupper, som skulle have til opgave at omforme analysens anbefalinger til konkrete forslag.

Dette arbejde er nu afsluttet, og der er fremsat en række forslag om bl.a. fælles bevillingsregler og regnskabs- og revisionsregler m.v. Der fremsættes som følge heraf på flere forskellige ministerområder lovforslag, som alle bundes i anbefalingerne fra ovennævnte rapport. Med nærværende lovforslag reguleres de nævnte områder for så vidt angår det maritime uddannelsessystem.

Lovforslaget er et supplement til de hidtidige bestemmelser om maritime uddannelsesinstitutioner. Med forslaget justeres rammerne for den økonomiske og administrative styring af de maritime uddannelsesinstitutioner, der modtager statsligt tilskud og er underlagt tilsyn af Søfartsstyrelsen. Der foreslås indført klarere regler om bestyrelsens sammensætning, udpegning og ansvar, vedtægter, samarbejder, vilkår i forbindelse med ophør, sanktioner m.v.

2. Formål og baggrund

Analysen af de selvejende institutioners styring, regulering og effektivitet er baseret på en omfattende kortlægning af såvel de retlige rammer som de økonomiske forhold, der kendetegner sektoren. De primære datakilder er (1) data fra en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige de selvejende institutioner, (2) regnskabstal, (3) lovgivning og bekendtgørelser m.v., (4) retskilder og litteratur og (5) ministerielle undersøgelser og rapporter samt beretninger fra Rigsrevisionen, der omhandler selvejende institutioner.

Det fremgår af rapporten, at det overordnede formål med den statslige styring af de selvejende institutioners økonomiske og administrative forhold er, at styringen i videst muligt omfang skal sikre, at institutionerne løser de statsligt finansierede opgaver på et højt kvalitetsniveau og med anvendelse af så få ressourcer som muligt.

Dernæst skal styringen give de selvejende institutioners bestyrelser et reelt råderum til selv at bestemme, hvordan institutionens virksomhed og opgavevaretagelse tilrettelægges. Udhules bestyrelsens råderum gennem (for) tæt statslig styring og regulering, udhules bestyrel-

sens mulighed for at honorere det ansvar for institutionen, som bestyrelsen er blevet overdraget. Det risikeres dermed, at bestyrelsen (gradvist) fralægger sig ansvaret for institutionen, så ingen reelt har ansvaret, hvorved en væsentlig del af rationalet bag anvendelsen af organisationsformen ”selvejende institution” falder bort.

Endelig skal styringen i sig selv tilrettelægges så effektivt som muligt under hensyntagen til effekt og tilhørende omkostninger. Styringen skal med andre ord være så enkel og ubureaukratisk som mulig, både af hensyn til den selvejende institution og af hensyn til den tilskudsgivende offentlige myndighed, som skal føre tilsyn med den selvejende institutions opgavevaretagelse.

Rapporten præsenterer en overordnet model for den fremadrettede styring af de selvejende institutioner:

1) Regler vedrørende *tilskud* til institutionerne skal fremadrettet fastsættes af finansministeren i ét fælles, tidssvarende regelsæt i tilknytning til finansloven (en ny bevillingstype i budgetvejledningen). Dette er en betydelig ensretning og forenkling i forhold til den nuværende situation, hvor selvejende institutioner kun er omfattet af budgetvejledningens bestemmelser, i det omfang ministerierne i deres lovgivning har hjemmel hertil og efterfølgende anvender disse hjemler ved at stille krav om overholdelse i underliggende bekendtgørelser. Dette er en omstændelig måde at regulere på og har ført til en meget uensartet regulering.

2) Staten regulerer i væsentligt omfang de selvejende institutioners *ressourcer* i form af især deres personale. Den nuværende praksis, hvor samtlige personalegrupper på størstedelen af de selvejende institutioner er omfattet af de statslige løn- og ansættelsesvilkår, fastholdes – også for de maritime uddannelsesinstitutioner – idet det er vurderingen, at det er et helt centralt samfundsøkonomisk hensyn at kunne styre lønudviklingen for de meget store personalegrupper, der er ansat på de selvejende institutioner. Heroverfor står de selvejende institutioners strategiske interesse i at kunne disponere frit i forhold til de statslige løn- og ansættelsesvilkår, herunder regler for løndannelsen. Det er imidlertid rapportens vurdering, at denne strategiske interesse er tilstrækkeligt tilgodeset med de eksisterende frihedsgrader inden for de nye lønsystemer. Derudover er universiteterne tildelt en række særlige frihedsgrader.

3) Der er i dag stor forskel på, hvilke regler de selvejende institutioner skal aflægge *regnskab* efter. Nogle anvender de statslige regnskabsregler, mens andre følger de private regnskabsregler. Derudover har ministerierne i forhold til deres forskellige typer af selvejende institutioner fastsat et meget varieret antal krav til regnskabet udformning og indhold m.v. Det er vurderingen, at de

eksisterende forskelle i kravene til de selvejende institutioners regnskabsaflæggelse ikke baserer sig på systematiske overvejelser af den væsentlighed og sårbarhed, der knytter sig til de forskellige institutionsområder.

Rapporten konstaterer videre, at de selvejende institutioner – i modsætning til private virksomheder – ikke har aktionærer, der har behov for at kunne følge værdien af deres investerede kapital, ligesom de selvejende institutioner ikke er skattepligtige. Disse to forhold er grundlæggende de hensyn, som årsregnskabsloven (de private regnskabsregler) tilsigter at varetage. Samtidig finansierer staten langt den overvejende del af institutionernes aktiviteter og har derfor et legitimt behov for at kunne følge op på, om bevillingsanvendelsen har levet op til den politisk ønskede kvalitet, og om den er sket tilstrækkeligt effektivt. Derfor anbefaler rapporten – og den nedsatte tværministerielle arbejdsgruppe om regnskab og revision – at alle selvejende institutioner som udgangspunkt aflægger regnskab efter de statslige regnskabsregler, hvilket også vil indebære en forenkling. For de maritime selvejende institutioner indebærer dette ikke nogen ændringer, da de allerede aflægger regnskab efter statens regnskabsregler. Det vil imidlertid gøre det muligt i højere grad at foretage sammenligninger af institutionernes regnskabsmæssige resultater på tværs af uddannelses- og ministerområder.

4) Staten regulerer allerede i dag i vidt omfang tilrettelæggelsen af den *revision*, som de selvejende institutioner skal have udført. Reguleringen retter sig både mod formen, der især vedrører spørgsmålet om, hvem der reviderer, og indholdet, som knytter sig til de konkrete aktiviteter, som revisionen skal omfatte. Derimod er den nuværende regulering, der vedrører den løbende og systematiske opfølgning på de selvejende institutioners ressourceanvendelse og resultatopnåelse tilrettelagt mindre intenst.

For størstedelen af de selvejende institutioner, der (stort set) er fuldt ud statsligt finansierede, er rigsrevisor ansvarlig for revisionens udførelse. Det gælder også de maritime selvejende uddannelsesinstitutioner. Rigsrevisorloven giver dog mulighed for, at revisionen i praksis kan tilrettelægges i samarbejde mellem Rigsrevisionen og en intern institutionsrevisor, hvilket er tilfældet for de maritime selvejende uddannelsesinstitutioner.

Rapporten – og den nedsatte tværministerielle arbejdsgruppe om regnskab og revision – vurderer grundlæggende, at den nuværende ansvarsfordeling i forhold til revisionen på institutionerne, som er fastsat i rigsrevisorloven, er hensigtsmæssig.

Rapportens kortlægning af revisionens indhold og omfang viser imidlertid også, at der eksisterer et varierende

antal af yderligere revisionskrav, som ministerierne har fastsat i deres ressortlovgivning, og som kan medføre administrative byrder og økonomiske omkostninger for de selvejende institutioner. Især på Undervisningsministeriets område er de frie uddannelsesinstitutioner og de erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner underlagt et betydeligt antal yderligere krav.

Rapporten vurderer, at doseringen af den nuværende regulering af selvejende institutioners revision og opfølgning i højere grad bør tilpasses til den væsentlighed og sårbarhed, der er forbundet med de forskellige institutionsområder i forbindelse med, at bestemmelserne om regnskab og revision samles i fælles statslige regelsæt (lov om revisionen af statens regnskab). Endvidere finder rapporten og den nedsatte arbejdsgruppe om regnskab og revision, at der er behov for at gennemføre mere systematiske sammenligninger af de selvejende institutioners effektivitet og performance. I den forbindelse overvejes der etableret et tværministerielt datavarehus.

Samlet vil de selvejende institutioner for det første blive omfattet af et fælles regelsæt vedrørende tilskud i tilknytning til finansloven. For det andet skal de følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår mv. For det tredje skal de følge lov om statens regnskabsvæsen, og for det fjerde vil de blive omfattet af lov om revisionen af statens regnskaber.

Derudover foreslås det, at de enkelte ressortlove – dvs. et reduceret antal nye områdelove – skal indeholde bestemmelser om såkaldte *styrelsesforhold* og relevante specialbestemmelser. Det drejer sig f.eks. om:

- 1) Bestyrelsens sammensætning, udpegning og ansvar
- 2) Vedtægter
- 3) Samarbejder, administrative fællesskaber m.v.
- 4) Vilkår i forbindelse med opløsning herunder regler om formueforhold
- 5) Overordnede kriterier for tilskudsberettigelse m.v.
- 6) Hjemmel for deltagerbetaling
- 7) Vilkår for tilsyn
- 8) Hjemmel for ministeren til at fastsætte instrukser med henblik på at sikre et forsvarligt tilskudsgrundlag
- 9) Sanktioner

Nærværende lovforslag, som udgør forslaget til områdelov for de maritime uddannelsesinstitutioner, indeholder således forslag til en regulering af ovennævnte punkter med det formål på den ene side at skabe helt klare rammer og på den anden side at give de selvejende institutioners bestyrelser et reelt råderum.

Det er vurderingen i rapporten, at implementeringen af ovenstående model for fremadrettet styring af de selvejende institutioner, hvor der sikres klarhed og regelkonkret i form af en række fælles overordnede regler i kombination med et reduceret antal nye områdelove, vil sikre en styrkelse af styringsformen ”selvejende institutioner”, hvor en lang række beslutninger er decentraliseret til institutionens bestyrelse inden for en økonomisk og reguleringsmæssig ramme i tillid til – og forventning om – at bestyrelsen i samarbejde med institutionens daglige ledelse og medarbejdere modsvarer den ofte fulde offentlige finansiering ved at tilrettelægge institutionens opgavevaretagelse effektivt og med høj kvalitet til gavn for samfundet og institutionens brugere.

2.1. De maritime uddannelser

Det maritime uddannelsessystem er karakteriseret ved at omfatte en bred vifte af institutioner (ca. 30).

De godkendte maritime uddannelser udbydes af:

1) Selvejende danske institutioner, som modtager statsligt taxametertilskud. En af disse institutioner, Svendborg Søfartsskole, er delvis baseret på privat kapitalindskud. Stiftelsen Georg Stages Minde, som driver skoleskibet ”Georg Stage”, er også delvis baseret på privat kapitalindskud, og stiftelsen modtager et aktivitetsuafhængigt statsligt tilskud. Statens skoleskib ”Danmark” modtager ligeledes et aktivitetsuafhængigt statsligt tilskud.

2) En institution under Undervisningsministeriet (Fiskeriskolen EUC Nordvest, i Thyborøn), der modtager statsligt tilskud via Undervisningsministeriet.

3) Danske institutioner, der er private og ikke modtager statsligt tilskud. De private institutioner, der ikke modtager statsligt tilskud, udgør de fleste af de uddannelsesinstitutioner, som er godkendt til at udbyde maritime uddannelser i henhold til lov om maritime uddannelser. Gruppen omfatter bl.a. Nyborg Søfartsskole, Maersk Training Centre, Danmarks Rederiforening og Scandlines.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

De godkendte maritime uddannelser udbydes af en lang række af uddannelsesinstitutioner, hvoraf kun en del modtager statslige tilskud. Tilskud ydes normalt efter § 5 i lov om maritime uddannelser. § 6 i lov om maritime uddannelser åbner dog også mulighed for at yde tilskud til private uddannelsesinstitutioner på under halvdelen af driftsudgifterne, f.eks. ved kapacitetsproblemer. Disse institutioner skal ikke leve op til lovens krav i §§ 8 og 9 om økonomiske og administrative forhold. Det er en

forudsætning for statsligt tilskud, at der er behov for uddannelseskapa- citeten, og at uddannelsens indhold lever op til Søfartsstyrelsens krav. Disse muligheder bevares med lovforslaget.

Dertil kommer, at lov om maritime uddannelser giver mulighed for godkendelse af udenlandske institutioner. Denne mulighed bevares i lovforslaget. P.t. er alle de godkendte institutioner danske. Nogle af de godkendte institutioner gennemfører også undervisning i udlandet.

Kun de institutioner, der er nævnt under pkt. 1 i ovenstående afsnit 2.1. omfattes af lovforslagets forslag til kapitel 3 om krav til økonomiske og administrative forhold, mens alle institutionerne skal opfylde krav til uddannelsernes struktur, indhold og kvalitet. Det følger af internationale regler (STCW konventionen - Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers), at de danske maritime uddannelser skal godkendes af Søfartsstyrelsen, og at de skal være omfattet af et kvalitetsstyringssystem, for at de kan anerkendes internationalt.

Søfartsstyrelsens tilsyn med de selvejende maritime uddannelsesinstitutioner omfatter både et tilsyn med økonomiske og administrative forhold på institutioner, der modtager statstilskud, og et tilsyn med selve uddannelserne, deres indhold, kvalitet m.v., som omfatter alle de godkendte uddannelsesinstitutioner. En stor del af dette tilsyn gennemføres via audits på institutionerne. Hvis der konstateres afvigelser fra gældende regler og standarder, får institutionen en frist til at rette op herpå. Ofte gives også en række anbefalinger i forbindelse med tilsynet. Kontakten til uddannelsesinstitutionen sker via den daglige leder.

Det er hensigten at bevare et maritimt uddannelsessystem, der omfatter en bred vifte af institutioner. Principperne i den gældende lov om maritime uddannelser vil derfor blive videreført, herunder kravene til uddannelsernes struktur, indhold og kvalitet.

Lov om offentlighed i forvaltningen gælder for den offentlige forvaltning. Tilsvarende gælder forvaltningsloven for den offentlige forvaltning for sager, hvori der bliver truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. De maritime uddannelsesinstitutioner er ikke i relation til spørgsmålet om henholdsvis offentlighedslovens og forvaltningslovens anvendelse en del af den offentlige forvaltning. Det har dog i vedtægterne for en række af institutionerne været fastsat, at forvaltningslovens bestemmelser om inhabilitet skulle overholdes i forbindelse med beslutninger i uddannelsesinstitutionernes bestyrelser. Derudover er der i et vist omfang fastsat regler om bestyrelsens tavshedspligt i forretningsordener m.v.

3.2. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget tilpasses lov om maritime uddannelser, så regler vedrørende de økonomiske og administrative forhold følger de forslag, som de tværministerielle arbejdsgrupper er fremkommet med som opfølgning på rapporten fra 2009 om selvejende institutioner, jf. afsnit 2 oven for om formål og baggrund.

Indledningsvist foreslås det i § 5, at der indføres adgang til at yde maritime uddannelsesinstitutioner lån i særlige tilfælde. Vilkår og rammer for lån vil blive fastsat på de årlige finanslove. En tilsvarende adgang til at yde lån findes på Undervisningsministeriets område, og der sker således en harmonisering hermed. Bestemmelserne skal i øvrigt ses i sammenhæng med de nye bestemmelser om indsatsaftaler, påbud og afsættelse af bestyrelsen, hvilket tilsammen vil give Søfartsstyrelsen en mulighed for at gribe ind over for uddannelsesinstitutioner, hvor f.eks. uddannelseskvaliteten eller økonomien ikke udvikler sig tilfredsstillende.

Tilskud og lån vil ifølge lovforslaget kunne tilbageholdes eller kræves tilbagebetalt, hvis betingelser eller vilkår for tildelingen ikke overholdes. Dette vil fremover også kunne ske, hvis uddannelsesinstitutionen ikke lever op til en indgået udviklingsaftale eller indsatsaftale.

I § 7 foreslås det, at uddannelsesinstitutioner, der modtager tilskud eller lån efter § 5, skal være omfattet af de statslige budget- og bevillingsregler. Dette er i overensstemmelse med rapportens forslag om, at regler vedrørende tilskud til institutionerne fremadrettet skal fastsættes af finansministeren i ét fælles, tidssvarende regelsæt i tilknytning til finansloven (en ny bevillingstype i budgetvejledningen), jf. s. 21 og s. 119 f. i rapporten *Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet*. Endvidere foreslås en justering af lovens bestemmelser om institutionernes vedtægter. De selvejende institutioners vedtægter udgør institutionernes grunddokument, der beskriver rammerne for institutionernes virksomhed og forvaltning. Vedtægten skal overholdes, og beslutninger, der træffes i strid med vedtægten, vil som udgangspunkt være ugyldige. Som hidtil vil Søfartsstyrelsen som ressortmyndighed skulle godkende vedtægterne, og styrelsen vil også fortsat kunne fastsætte bestemmelser om uddannelsesinstitutionernes vedtægter.

Herudover foreslås der indført en bestemmelse om nettoformuens anvendelse ved ophør, som gælder alle de statsfinansierede selvejende uddannelsesinstitutioner.

Med lovforslaget foreslås der endvidere indført bestemmelser om bestyrelsens sammensætning, udpegning og ansvar m.v. Formålet hermed er at skabe klarhed

om rammerne for bestyrelsesarbejdet med henblik på en effektiv og professionel ledelse af institutionerne. Med lovforslaget foreslås det således at fastlægge de overordnede krav til bestyrelsesmedlemmer om f.eks. antal, kompetencer, forretningsorden, tavshedspligt m.v. og det foreslås samtidig, at der kan tegnes en sædvanlig ansvarsforsikring, som kan omfatte bestyrelsen og den daglige leder.

Dette er i overensstemmelse med anbefalingerne fra den tværministerielle arbejdsgruppe om ”tværgående områdelove” vedrørende fælles principper for bestyrelsens sammensætning, udpegning og ansvar. Det er denne arbejdsgruppes vurdering, at forholdene omkring bestyrelsesarbejdet bør være helt klare, således at der er sikkerhed for, at institutioners frihed og ansvar forvaltes på en sådan måde, at der sikres en tilstrækkelig kvalitet og effektivitet i institutionernes opgavevaretagelse.

Arbejdsgruppen finder imidlertid, at det på de enkelte ministerområder kan være nødvendigt at tilgodese forskellige organisatoriske karakteristika og sektorpolitiske hensyn m.v. ved tilrettelæggelsen af bestyrelsens arbejde samt ved udpegningen og sammensætningen af bestyrelsen. Godt bestyrelsesarbejde afhænger således ikke kun af generelle forhold, men også i vidt omfang af den enkelte institutions konkrete styrings- og ledelsesmæssige udfordringer samt af den enkelte bestyrelsens sammensætning og samspil med institutionens daglige ledelse og omgivelser.

Det er derfor arbejdsgruppens vurdering, at de enkelte ministerier fortsat vil skulle have ansvaret for at fastsætte de nærmere regler for indholdet af bestyrelsens arbejde samt for bestyrelsens størrelse, udpegning og sammensætning, og at reglerne herom derfor bør fastsættes i områdelovene.

Med lovforslaget foreslås der indført et nyt instrument – en udviklingskontrakt – der retter sig mod bestyrelserne, og som vil skulle understøtte den strategiske udvikling af institutionen. Kontrakten vil blive indgået mellem Søfartsstyrelsen og bestyrelsen på den enkelte institution på baggrund af en dialog.

Søfartsstyrelsen vil endvidere efter lovforslaget kunne pålægge institutionen at indgå en indsatsaftale med styrelsen med det formål at sikre løsning af eventuelle større problemer, f.eks. utilstrækkelig uddannelsesmæssig kvalitet eller økonomisk styring.

Som noget nyt foreslås det videre, at Søfartsstyrelsen skal kunne give institutionerne et påbud om at ændre deres aktiviteter, f.eks. hvis institutionernes virksomhed ikke følger bestemmelserne i lov om maritime uddannelser eller regler fastsat i medfør af loven.

Hvis en bestyrelse ikke efterkommer et påbud fra Søfartsstyrelsen, eller hvis bestyrelsens dispositioner bringer uddannelsesinstitutionens videreførelse i fare, foreslås det endelig, at Søfartsstyrelsen skal kunne afsætte bestyrelsen og indsætte en midlertidig bestyrelse, indtil en ny kan udpeges efter reglerne i institutionens vedtægter.

Med forslaget skabes således et supplement til de hidtidige instrumenter, der kan sikre samarbejde på alle niveauer om at fremme en høj kvalitet i de maritime uddannelser.

Det foreslås med lovforslaget, at de maritime uddannelsesinstitutioner gives adgang til med Søfartsstyrelsens godkendelse at indgå interessentskaber. Dette indebærer, at de maritime uddannelsesinstitutioner vil kunne indgå interessentskaber også på tværs af ministerområderne.

Det er hensigtsmæssigt, at der for alle bestyrelser og daglige ledere i maritime uddannelsesinstitutioner gælder samme regler om henholdsvis inhabilitet og tavshedspligt. Med lovforslaget foreslås det derfor, at det præciseres, at forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt finder anvendelse for henholdsvis bestyrelsen og den daglige leder i maritime uddannelsesinstitutioner.

Med henblik på at sikre den grundlæggende beskyttelse, der følger af forvaltningslovens regler om partens aktindsigt, partshøring og begrundelse, foreslås det endvidere at lade disse regler finde anvendelse i forbindelse med uddannelsesinstitutionernes afgørelser om ansættelse eller afskedigelse af medarbejdere.

Det er overvejet, hvorvidt der bør indføres bestemmelser om, at en uddannelsesinstitution kan yde bestyrelsen vederlag. Cirkulære nr. 186 af 2. november 1998 om særskilt vederlag m.v. gælder imidlertid på tværs af staten, uanset om forholdet er reguleret i detaillovgivningen, og det er derfor ikke fundet hensigtsmæssigt at indføre bestemmelser herom. Kompetencen til at godkende vederlag er med cirkulæret uddelegeret fra Finansministeriet til de forskellige ministerområder, der kan videredelegere til styrelser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige. Dog kan ydede lån belaste det offentlige i det omfang, at lånene ikke tilbagebetales.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget har været forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR har vurderet, at forslaget ikke indeholder administrative konsekvenser i et omfang, der berettiger, at lovforslaget bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Bilfærgernes Rederiforening, Bornholmstrafikken A/S, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Sø- Restaurationsforening, Danske Regioner, Datatilsynet, Er-

hvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Fag og Arbejde, Fagligt Fælles Forbund (3F), Falck Nutec Esbjerg A/S, Finansministeriet, Finanstilsynet, Fiskeriets Arbejdsmiljøråd, Fiskeriskolen EUC Nordvest, Fiskernes Forbund, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Småøernes Færgeselskaber, Forsvarsministeriet, Fredericia Maskinmesterskole, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Green-Jakobsen A/S, Helsingør Brand- og Dykkerskole, Hjejlen ApS, HORESTA, Kommunernes Landsforening, Konkurrencestyrelsen, Korsør Brand- og Redningsskole, Kulturministeriet, Københavns Maskinmesterskole og Elinstallatørskole, Landsorganisationen i Danmark, Maersk Training Centre, MAHILUM, MarCore Development Group, Marstal Navigationsskole, Martec Frederikshavn, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Nordjysk Brand- og Redningsskole, Nyborg Søfartsskole, Patent- og Varemærkestyrelsen, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for Mindre Skibe, Rigsrevisionen, SAMAJU Uddannelser ApS, Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer, SAT-Training, Scandlines A/S, Sikkerhedsstyrelsen, SIMAC, Skagen Skipperskole, Statsministeriet, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Stiftelsen Georg Stages Minde, Svendborg Brandskole, Svendborg Søfartsskole, SVITZER Safety Services, Søfartens Ledere - Dansk Navigatørforening, Sømændenes Forbund, Søværnets Havarikursus, Søværnets Officersskole, Søværnets Taktikkursus, Undervisningsministeriet, Århus Brandskole, Århus Maskinmesterskole.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/Mindreudgifter	Negative konsekvenser/Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslåede nye stk. 3 i § 2 præciserer afgrænsningen af lovens bestemmelser. Maritime uddannelsesinstitutioner, hvis udbud af uddannelser og kurser m.v. er godkendt af Søfartsstyrelsen, og som modtager statsligt tilskud på halvdelen af driftsudgifterne eller derover, er,

medmindre andet fremgår af de enkelte bestemmelser, omfattet af alle lovens krav til uddannelsesinstitutioner.

Uddannelses- og kursusudbydere, der ikke modtager statslige lån eller statslige tilskud til uddannelsesudbud eller kursusudbud, der er godkendt af Søfartsstyrelsen, vil i henhold til det foreslåede stk. 3 være undtaget fra kravene i kapitel 3, der bl.a. omfatter krav til vedtægter og bestyrelse samt bestemmelser vedrørende tilskud.

Uddannelses- og kursusudbydere, der alene modtager statsligt tilskud efter § 6 i denne lov på under halvdelen af driftsudgifterne til uddannelsesudbud eller kursusudbud, vil efter forslaget være undtaget fra kravene til vedtægter og bestyrelse, men vil være underlagt særlige regler om regnskabsaflæggelse m.v., jf. bemærkningerne til nr. 5 nedenfor.

Denne afgrænsning svarer til den hidtidige, som er fremgået af § 6.

Med forslaget til stk. 4 bemyndiges Søfartsstyrelsen til at undtage en uddannelsesinstitution, som er godkendt efter anden lovgivning end lov om maritime uddannelser, fra reglerne i forslaget til kapitel 3, der bl.a. omfatter krav til vedtægter og bestyrelse samt bestemmelser vedrørende tilskud. Det er en forudsætning, at uddannelsesinstitutionen er omfattet af tilsvarende bestemmelser i anden lovgivning. Bestemmelsen skal sikre, at en uddannelsesinstitution ikke omfattes af to forskellige sæt krav. Undtagelsen kan begrænses til at omfatte visse af reglerne.

Til nr. 2

Forslaget til ny § 5, stk. 3, fastlægger som noget nyt, at der i særlige tilfælde kan ydes lån til en maritim uddannelsesinstitution. De særlige tilfælde, hvor det kan være relevant at yde et statsligt lån, vil omfatte situationer, hvor en uddannelsesinstitution har et særligt likviditetsbehov af en klart midlertidig karakter, f.eks. som følge af ekstraordinære omkostninger eller et uforudset fald i indtægterne. Lånene ydes med hjemmel på finansloven som korte kreditter på 3-5 år med en på forhånd aftalt rente og amortisering. Det forudsættes, at lån, der ydes i henhold til lovforslagets § 5, stk. 3, ydes på vilkår, der er i overensstemmelse med de EU-retlige statsstøtteregele.

Der vil, jf. bemærkningerne til nr. 1 ovenfor, kun kunne ydes lån til uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af reglerne om vedtægter, bestyrelser m.v., jf. forslaget til nyt kapitel 3.

Til nr. 3

Forslaget er en redaktionel konsekvensændring af forslaget til ny § 2, stk. 3, jf. bemærkningerne til nr. 1 ovenfor. Når det slås fast i § 2, at uddannelsesinstitutioner, der alene modtager tilskud efter § 6, er undtaget fra reglerne i kapitel 3, er der ikke behov for en gentagelse i § 6.

Til nr. 4

Med forslaget samles hjemlen til at udstede regler om regnskabsaflæggelse m.v. for tilskud efter § 6 med selve hjemlen til at yde sådant tilskud. Det skyldes, at der kun er behov for at stille krav om oplysninger om de aktiviteter, der er knyttet til det pågældende tilskud. Kravene i disse tilfælde bliver således mindre omfattende end de krav, der ellers stilles om revision og regnskab efter den foreslåede § 10.

Der har også efter de hidtidige regler været hjemmel til at udstede nærmere regler for regnskabsaflæggelsen. Med forslaget er det præciseret, at hjemlen også omfatter revisionens udførelse. Forslaget åbner også for at fastsætte regler om budget og drift. Det har især til formål at sikre klar adskillelse mellem tilskudsberettigede aktiviteter og andre aktiviteter på uddannelsesinstitutionen.

Til nr. 5

Som noget nyt foreslås der indført mere detaljerede regler for institutionerne, herunder om deres vedtægter og bestyrelser m.v. Det foreslås således at indsætte en række nye bestemmelser i kapitel 3 med det formål at skabe klarhed omkring bestyrelsesarbejdet i institutionerne, herunder frihedsgrader og ansvar. Kapitlet betegnes herefter "Økonomiske og administrative forhold for visse uddannelsesinstitutioner". Disse bestemmelser omfatter de uddannelsesinstitutioner, der modtager statstilskud eller lån efter lovens § 5, jf. bemærkningerne til nr. 1 ovenfor.

Statens skoleskib "Danmark" er ikke en selvejende institution. Den daglige drift af skibet varetages af MARTEC i Frederikshavn på baggrund af en aftale med Søfartsstyrelsen herom. Aftalen omfatter en række sikkerhedsmæssige bestemmelser samt spørgsmål om budget, regnskab, forsikringsforhold og tilsyn. Dermed dækker aftalen en række af de spørgsmål, der reguleres i det foreslåede kapitel 3 i lov om maritime uddannelser.

Med forslaget til § 7, stk. 1, foreslås det, at bl.a. vilkår for tilskud skal fastsættes på de årlige finanslove. På den baggrund foreslås bestemmelsen i den hidtidige § 9 om, at Søfartsstyrelsen kan stille vilkår, der fremmer formålet om en aktiv socialpolitik, ikke videreført. Der vil fortsat kunne stilles sådanne vilkår, men det vil ske i

forbindelse med de årlige finanslove. Endvidere fastslår § 7, stk. 1, at institutionen frit disponerer indenfor sit formål ved anvendelse af de statslige tilskud. Denne bestemmelse har hidtil kun stået i bekendtgørelsen om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner. Endelig fastslår § 7, stk. 1, at institutionen kan opspare tilskud til anvendelse i efterfølgende finansår. Bestemmelsen har kun fremgået indirekte af den gældende lov.

Med forslaget til § 7, stk. 2, foreslås det, at de statslige budget- og bevillingsregler gælder for institutioner, der modtager tilskud efter § 5. Institutioner, der modtager tilskud efter § 6, er dermed ikke omfattet af de statslige budget- og bevillingsregler.

Bestemmelserne i forslaget til § 7, stk. 3, om tilbageholdelse og tilbagebetaling af tilskud er også mere detaljerede end i den gældende lov. Hvis grundlaget for, at institutionen modtager tilskud, ikke længere er til stede, kan Søfartsstyrelsen lade ikke udbetalt tilskud bortfalde og kræve udbetalt tilskud tilbagebetalt. Det kan Søfartsstyrelsen også efter den gældende lovs § 7.

Med forslaget til § 7, stk. 4, foreslås indført en modregningsadgang i de tilfælde, hvor Søfartsstyrelsen kræver tilskud tilbagebetalt. Regulering af tilskud for et år ved endelig opgørelse og indberetning af aktivitet til Søfartsstyrelsen kan som hidtil foretages ved regulering i udbetaling af tilskud for det efterfølgende år. Denne bestemmelse har hidtil kun stået i bekendtgørelsen om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner.

Med forslaget til § 7, stk. 5, gives Søfartsstyrelsen hjemmel til at fastsætte betingelser for ydelse af tilskud og lån. Bestemmelsen giver styrelsen mulighed for på forhånd at fastsætte betingelser om indberetning af oplysninger om de aktiviteter, der er grundlag for tilskuddet eller lånet. Formålet med at fastsætte aktivitetsindberetninger er at sikre et effektivt tilsyn med, om grundlaget for tilskuddet eller lånet fortsat er til stede. Desuden gives mulighed for at fastsætte bestemmelser om uddannelsesinstitutionernes forsikringsforhold. Udgangspunktet er, at uddannelsesinstitutioner, hvis vedtægter er godkendt i henhold til det foreslåede § 8, stk. 2, vil være omfattet af reglerne om statens selvforsikring. Hjemmelen skal ses i sammenhæng med forslaget til § 7, stk. 6, jf. bemærkningerne nedenfor. Samtidig indebærer forslaget en videreførelse af Søfartsstyrelsens adgang i den hidtidige § 8, stk. 1, til at fastsætte regler om anvendelse af administrative systemer. Det kan f.eks. være elevadministrative systemer, som skal sikre ensartet og effektiv administration, herunder samspil med et evt. kommende fælles datavarehus. Det kan også være anvendelse af regnskabssystemer, der sikrer et effektivt tilsyn med anvendelsen af statslige midler. Endelig gives Søfartsstyrelsen hjemmel til i visse tilfælde at fravige

den generelle bestemmelse i § 7, stk. 1, om, at institutionen kan opspare tilskud til anvendelse i efterfølgende finansår. Det kan f.eks. være ved ydelse af tilskud i henhold til § 5, stk. 2, til udviklingsformål, hvor tilskuddet kan være ledsaget af et krav om tilbagebetaling af ikke forbrugt tilskud.

Forslaget til § 7, stk. 6, giver Søfartsstyrelsen de samme muligheder som efter den hidtidige § 8, stk. 2, til at indhente de nødvendige oplysninger til brug for det økonomiske tilsyn med uddannelsesinstitutioner, der modtager tilskud eller lån efter loven. For så vidt angår indhentning af oplysninger fra øvrige uddannelsesinstitutioner henvises til bemærkningerne til nr. 6 nedenfor.

Forslaget til § 8 er en ny bestemmelse i det nye kapitel 3, der regulerer selvejende uddannelsesinstitutioner, som modtager tilskud eller lån efter lovens § 5.

For at sikre klarhed om det juridiske grundlag for uddannelsesinstitutionerne foreslås det, at en sådan uddannelsesinstitution skal have vedtægter, der fastsætter, at der er tale om en statstilskudsfinansieret selvejende institution, jf. anbefalingerne fra den tværgående arbejdsgruppe "Tværgående områdelove" vedrørende "Definition af selvejende institution", ligesom vedtægterne skal indeholde de grundlæggende oplysninger om navn, formål, ledelsesforhold samt kapital m.v. Hidtil har loven alene indeholdt en bemyndigelse til Søfartsstyrelsen til at fastsætte regler om vedtægter.

I lighed med hvad der allerede i dag er fastsat i § 1, stk. 2, i bekendtgørelsen om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner, foreslås det i § 8, stk. 2, at institutionens vedtægter skal godkendes af Søfartsstyrelsen. Ændringer til skolernes vedtægter skal ligeledes godkendes, før de kan træde i kraft.

Forslaget til § 8, stk. 3, er en udbygning af den hidtidige § 8, stk. 1, hvorefter Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere bestemmelser om institutionernes vedtægter. Dette kan f.eks. være i form af udarbejdelse af en standardvedtægt. Bestemmelserne kan omfatte, at der i vedtægterne skal fastsættes regler om bestyrelsens udpegningsperiode, mulighed for genudpegning, mangfoldighed i bestyrelsen m.m. Den hidtidige praksis, hvorefter organisationer og kommuner kan indstille bestyrelsesmedlemmer, videreføres.

De foreslåede bestemmelser i § 8 a, stk. 1 og 2, sikrer, at uddannelsesinstitutionerne eller tredjemænd, der ifølge vedtægterne har ret til at disponere over formuen, ved institutionsophør bevarer retten til at disponere over den pr. 31. december 2010 opgjorte nettoformue samt den del af den efterfølgende tilvækst i nettoformuen, som ikke hidrører fra statstilskud. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at Søfartsstyrelsen ved insti-

tutionsophør kun kan disponere over den del af tilvæksten i nettoformuen, som regnes fra den 1. januar 2011 og som hidrører fra statstilskud.

Med udgangen af 2010 vil der som følge heraf blive gjort status, og nettoformuen vil herved blive opgjort. Nettoformuens størrelse vil fremadrettet skulle fremgå af årsrapporten.

Efter forslaget til § 8 a, stk. 3, kan Søfartsstyrelsen fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen.

Forslaget til § 9 er en ny bestemmelse, der fastsætter de overordnede krav til bestyrelsen for en maritim uddannelsesinstitution. Hidtil har loven alene indeholdt en bemyndigelse til Søfartsstyrelsen til at fastsætte regler om vedtægter. Med forslaget til § 9, stk. 1, fastsættes antallet af bestyrelsesmedlemmer til 5-9, inklusiv medarbejderrepræsentanter. Dette foreslås med henblik på at sikre en effektiv beslutningsproces i bestyrelsen. Der kan dog i visse selvejende institutioner være behov for flere end 9 bestyrelsesmedlemmer, og lovforslaget giver derfor mulighed for en udvidet bestyrelse, hvor helt særlige forhold begrundet dette. Det kan f.eks. være tilfældet i institutioner, der er delvis baseret på privat kapitalindskud, og som historisk har haft en stor bestyrelse med tilknytning til en lang række interessenter af betydning for institutionen.

Medarbejderrepræsentanterne skal i henhold til lovforslaget nyde en beskyttelse mod afskedigelse og anden forringelse af forholdene, som svarer til den beskyttelse, der fremgår af lov nr. 1156 af 19. december 2003 om ændring af forskellige bestemmelser om medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer.

Med forslaget til § 9, stk. 2, foreslås regler for, hvornår bestyrelsen er beslutningsdygtig, og hvilke medlemmer af bestyrelsen, der er stemmeberettigede. Eventuelle studenterrepræsentanter har ikke stemmeret. Hvor helt særlige forhold taler for det, kan bestyrelsen bistås af et forretningsudvalg. Eksempelvis er det i vedtægterne for Stiftelsen Georg Stages Minde fastsat, at bestyrelsen bistås af et forretningsudvalg, som forestår de løbende forretninger.

Forslaget til § 9, stk. 3, understreger, at en af bestyrelsens vigtige opgaver er at sikre en effektiv og betryggende økonomiforvaltning. Deri ligger også, at bestyrelsen skal sikre, at der udarbejdes fyldestgørende og kontinuerlige økonomirapporteringer til bestyrelsen. Bestyrelsen bør løbende sikre, at bogføringen og formueforvaltningen kontrolleres på en måde, der er tilfredsstillende i forhold til institutionens karakter. Endvidere bør bestyrelsen løbende tage stilling til, om institutionens kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt i forhold til dens strategi, mål, planer, budgetter,

drift, likviditets- og kapitalmæssige rammer og risici. Endelig bør bestyrelsen mindst én gang årligt gennemgå og vurdere de interne kontrolsystemer i institutionen samt ledelsens retningslinjer herfor. Dette er i overensstemmelse med anbefalingerne om fælles principper for bestyrelsens sammensætning, udpegning og ansvar fra den tværministerielle arbejdsgruppe "Tværgående områdelove".

Med forslaget til § 9, stk. 4, foreslås der krav om, at bestyrelsen skal fastsætte en forretningsorden for sit virke, og at forretningsordenen skal godkendes af Søfartsstyrelsen. Søfartsstyrelsen godkender allerede i dag de eksisterende forretningsordener. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 1, om vedtægter og godkendelsen heraf.

Bestyrelsens sammensætning og ændringer heri skal i henhold til forslaget til § 9 a, stk. 1, meddeles til Søfartsstyrelsen. Med dette forslag er det ikke længere hensigten, at Søfartsstyrelsen skal udpege bestyrelsesmedlemmer, idet det overlades til de statsfinansierede selvejende uddannelsesinstitutioner. Formålet hermed er at sikre, at de selvejende institutioners bestyrelser får et reelt råderum, jf. rapporten "Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet" s. 15. Når Søfartsstyrelsen modtager meddelelse om bestyrelsens sammensætning eller ændringer heri vil Søfartsstyrelsen påse, at de krævede kompetencer samlet set er repræsenteret i bestyrelsen. Dette vil ske på baggrund af en profil af bestyrelsens sammensætning og oplysninger om de individuelle medlemmers særlige kompetencer, som er af betydning for varetagelsen af deres hverv i institutionen. Der er krav om, at et antal medlemmer har kendskab til de maritime erhverv. Maritime erhverv omhandler ikke alene rederier, men interessenter i bred forstand, f.eks. organisationer, leverandører til rederier eller virksomheder, der ansætter de personer, som uddannes på uddannelsesinstitutionen. Formålet er at sikre et tæt samspil mellem uddannelsesinstitutionen og dens aftagere med henblik på at udvikle uddannelserne i takt med erhvervenes behov.

Ifølge forslaget skal bestyrelsesmedlemmer være individuelt udpegede og skal de i deres virke varetage uddannelsesinstitutionens interesser. Et medlem skal således ikke varetage f.eks. den udpegende organisations eller sine egne faglige interesser. Dette gælder uanset, om der er tale om bestyrelsesmedlemmer udpeget af private eller offentlige instanser.

Med forslaget til § 9 a, stk. 2, fastsættes det tillige, at bestyrelsens medlemmer samlet set skal have den fornødne faglige, forretningsmæssige, ledelsesmæssige og økonomiske indsigt. Bestemmelsen skal sikre, at der udpeges bestyrelser, der samlet har de kompetencer, der er

nødvendige til at udvikle den enkelte uddannelsesinstitutions aktuelle og fremadrettede virke, herunder udvikling af læring og undervisning. Herudover vil det være en fordel, hvis bestyrelsesmedlemmerne har erfaring med uddannelseskvalitet og -udvikling samt offentlige eller offentligt finansierede institutioner. Bestyrelsen skal således være sammensat, så den effektivt og proaktivt er i stand til at definere strategien og varetage sine øvrige ledelsesmæssige opgaver. Samtidig skal bestyrelsen være en konstruktiv og kvalificeret sparringspartner for den daglige ledelse, jf. anbefalingerne om fælles principper for bestyrelsens sammensætning, udpegning og ansvar fra den tværministerielle arbejdsgruppe ”Tværgående områdelove”.

Med forslaget til § 9 b foreslås det, at den daglige leder ansættes af bestyrelsen, og det anføres, hvilke overordnede krav som bestyrelsen skal iagttage i forbindelse med ansættelse af en daglig leder. Den daglige leder kan i vedtægten have titel af direktør, rektor, forstander, forretningsfører eller lignende.

Forslaget til § 9 c er ny, og det foreslås hermed at give adgang til at tegne en ansvarsforsikring, der både kan omfatte bestyrelsen og den daglige leder. Det er sædvanligt i virksomheder i dag, at bestyrelse og øverste ledelse har en ansvarsforsikring. Søgsmål vil typisk være rettet mod både bestyrelsen og den daglige leder, hvorfor det er naturligt med en ansvarsforsikring, der dækker både bestyrelsen og den daglige leder.

Med forslaget til § 9 d foreslås det, at forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. skal finde anvendelse for henholdsvis bestyrelsen og den daglige leder i maritime uddannelsesinstitutioner.

Det foreslås med forslaget til § 9 d, stk. 2, at lade forvaltningslovens kapitel 4 om partens aktindsigt, kapitel 5 om partshøring og kapitel 6 om begrundelse m.v. finde anvendelse i forbindelse med uddannelsesinstitutionernes afgørelser om ansættelse eller afskedigelse af medarbejdere. Dette har til formål at yde medarbejderne, herunder den daglige leder, den grundlæggende beskyttelse, som følger af forvaltningslovens regler på dette område.

Endvidere foreslås med forslaget til § 9 e, at det direkte fremgår af loven, at Finansministeriet fastsætter eller aftaler løn- og ansættelsesvilkår for en uddannelsesinstitutions personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet. Dette har hidtil været reguleret på bekendtgørelsesniveau, og forslaget indebærer ikke ændringer af løn- eller ansættelsesvilkårene. Bestemmelsen indsættes nu i loven for at skabe klarhed,

hvilket er i overensstemmelse med rapportens anbefalinger, jf. afsnit 2 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås som noget nyt i § 9 f, stk. 1, at Søfartsstyrelsen kan beslutte, at bestyrelsen skal indgå en udviklingskontrakt med styrelsen. Udviklingskontrakten er et nyt styringsinstrument, hvorigennem Søfartsstyrelsen kan understøtte uddannelsesinstitutionernes strategiske arbejde. Det er ikke hensigten at benytte udviklingskontrakter som årlige resultatkontrakter, men som et instrument der kan anvendes til mere langsigtede udviklingsformål, der skal forankres på bestyrelsesniveau. Der kan f.eks. være tale om at sætte konkrete mål for kvalitetsudviklingen på en uddannelsesinstitution (eller en gruppe af uddannelsesinstitutioner) og at understøtte sammenhængen mellem de politiske målsætninger på området og kravene til de enkelte institutioner. Udviklingskontrakten udarbejdes i dialog mellem Søfartsstyrelsen og den involverede institution. Indholdet i en udviklingskontrakt kan omfatte målsætninger om en høj faglig kvalitet, uddannelse af flere, udviklingsorientering og effektiv institutionsdrift eller andre områder, der ønskes særligt prioriterede på institutionen.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 f, stk. 2, indebærer, at Søfartsstyrelsen kan pålægge bestyrelsen at indgå en indsatsaftale med styrelsen. Indsatsaftaler indgås med det formål at forpligte en bestyrelse til at iværksætte nærmere angivne foranstaltninger for at rette op på utilfredsstillende uddannelses- eller institutionskvalitet eller dårlig økonomi. I en indsatsaftale kan blandt andet fastsættes de mål og initiativer, som institutionen skal iværksætte for at udvikle undervisnings- og uddannelseskvaliteten eller forbedre institutionens økonomi. I aftalen kan ligeledes fastsættes de reaktioner/sanktioner, som styrelsen vil tage i anvendelse, hvis institutionen ikke efterlever aftalen. En indsatsaftale vil således være et nyt instrument i Søfartsstyrelsens tilsyn med de maritime uddannelsesinstitutioner og en mulig sanktion rettet mod uddannelsesinstitutionernes output, hvilket er i overensstemmelse med rapporten ”Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet”, jf. rapportens s. 75 om reguleringsparametre.

I den foreslåede § 9 g, stk. 1, gives Søfartsstyrelsen hjemmel til at udstede påbud til bestyrelsen i en uddannelsesinstitution om at bringe de konstaterede overtrædelser af lovgivning, administrative regler eller udviklingskontrakter/indsatsaftaler til ophør. Når overtrædelser begås af et interessentskab, hvori der deltager en uddannelsesinstitution, der er godkendt efter loven, vil påbuddet skulle rettes til bestyrelsen for uddannelsesinstitutionen, som må drage omsorg for, at interessentskabet fungerer inden for lovens rammer, eller at uddannelsesinstitutionen udtræder af interessentskabet. Anven-

delsen af påbud forudsætter, at mindre indgribende foranstaltninger, herunder indsatsaftaler, ikke vil være egnede til at opnå det forfulgte formål. Søfartsstyrelsens kommunikation med en uddannelsesinstitution vil fortrinsvis foregå med den daglige ledelse. Det gælder også i spørgsmål, der vedrører Søfartsstyrelsens tilsyn. Men der vil kunne opstå situationer, hvor en løsning af konstaterede problemer skal håndteres på bestyrelsesniveau. Det kan f.eks. være ved lovovertrædelser, manglende overholdelse af indgåede aftaler, utilstrækkelig uddannelsesmæssig kvalitet eller utilstrækkelig økonomisk styring.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 g, stk. 2, giver Søfartsstyrelsen hjemmel til at beslutte, at bestyrelsens opgaver eller dele heraf skal varetages af personer udpeget af Søfartsstyrelsen, hvis bestyrelsen ikke efterkommer et påbud fra styrelsen, eller hvis bestyrelsen ved sine dispositioner bringer uddannelsesinstitutionens videreførelse i fare. Ligeledes kan Søfartsstyrelsen beslutte, at bestyrelsen eller dele af bestyrelsen skal træde tilbage, hvorefter der kan udpeges nye medlemmer. Der er tale om den mest indgribende sanktion for Søfartsstyrelsen, og anvendelsen af denne sanktion forudsætter, at styrelsen har forsøgt andre former for foranstaltninger, eller at der ikke er andre effektive sanktioner for styrelsen i den konkrete situation.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 h, stk. 1, indebærer en udtrædelsesadgang for bestyrelsesmedlemmer. Forslaget til bestemmelserne i § 9 h, stk. 2-4, indeholder en pligt til udtræden, hvis et bestyrelsesmedlem af de i bestemmelserne nævnte årsager ikke længere er egnet til at beklæde erhvervet som bestyrelsesmedlem.

Med forslaget til § 9 i foreslås det, at Søfartsstyrelsen kan anlægge retssager på vegne af uddannelsesinstitutionen. Søfartsstyrelsen kan således optræde som procespart i civile sager på vegne af en uddannelsesinstitution. Bestemmelsen skal sikre, at uddannelsesinstitutionens krav forfølges ved domstolene, hvis bestyrelsesmedlemmerne, den daglige leder, revisorer eller andre har handlet ansvarspådragende over for institutionen, og hvor uddannelsesinstitutionen ikke nødvendigvis har en interesse i at forfølge et sådant krav.

Forslaget til § 9 j, stk. 1, vedrører institutionelt samarbejde med andre institutioner i form af interessentskaber. Hvis der i eller i henhold til anden lovgivning fastsættes nærmere regler for sådant samarbejde, vil de maritime uddannelsesinstitutioners deltagelse være omfattet heraf. Deltagelse i den form for samarbejde vil kræve Søfartsstyrelsens godkendelse med henblik på at sikre opfyldelse af bestemmelserne i lov om maritime uddannelser.

Den foreslåede § 9 j, stk. 2, fastslår, at samarbejde i form af udlægning af undervisning, således at undervisningen gennemføres på en anden uddannelsesinstitution, kræver Søfartsstyrelsens godkendelse, og at Søfartsstyrelsen kan fastsætte bestemmelser herom. Der er alene tale om en præcisering i lyset af de øvrige bestemmelser i det foreslåede kapitel 3. Efter de hidtidige bestemmelser har der været krav om godkendelse af kvaliteten, jf. bestemmelserne i lovens § 14, ligesom statsligt tilskud har forudsat behov for undervisningen på det pågældende sted, jf. § 5. Disse to hensyn vil fortsat være styrende for Søfartsstyrelsens godkendelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 j, stk. 3, giver Søfartsstyrelsen hjemmel til at fastsætte nærmere regler om maritime uddannelsesinstitutioners samarbejde med andre institutioner. Sådanne regler for samarbejde mellem maritime uddannelsesinstitutioner vil kunne sikre, at offentlige ressourcer i form af tilskudsmidler udnyttes effektivt. For så vidt angår samarbejde med andre institutioner, vil det også kunne sikres, at der fortsat er maritime kompetencer i ledende organer, hvor det har betydning for udviklingen, og at samarbejdet ikke indskrænker Søfartsstyrelsens muligheder for at føre tilsyn.

Forslaget til § 10 om nye fælles regnskabs- og revisionsregler har i praksis kun mindre betydning for de maritime uddannelsesinstitutioner, som modtager tilskud efter lovens § 5, idet institutionerne fra og med 2009 i henhold til en aftale indgået i henhold til rigsrevisorlovens § 9 mellem rigsrevisor og økonomi- og erhvervsministeren (§ 9-aftalen) har fulgt statens regnskabsregler. Det nye i forhold hertil er, at en række bestemmelser fra § 9-aftalen nu er nævnt direkte i forslaget til lovens § 10, stk. 3. Dog indeholder lovforslaget en ny bestemmelse i stk. 5, der giver Søfartsstyrelsen eller rigsrevisor adgang til at anmode institutionen om at skifte institutionsrevisor. Stk. 6 er en uændret videreførelse af den hidtidige bestemmelse i § 10, stk. 2, dog suppleret med, at Søfartsstyrelsens fastsættelse af regler for institutionernes regnskabsaflæggelse naturligvis skal ske i overensstemmelse med statens regler på området.

Til nr. 6

Forslaget til § 23 b viderefører de dele af de hidtidige bestemmelser i lovens § 8, stk. 2, om indhentning af oplysninger, der er relevante for alle uddannelsesinstitutioner, uanset om de modtager statsligt tilskud eller ej. Der er tale om oplysninger, der er nødvendige for tilsyn og kvalitetssikring hhv. udarbejdelse af statistik. I forhold til de hidtidige bestemmelser fjernes hjemlen til at indhente oplysninger om ejendomsforhold og driftsaftaler. Sådanne oplysninger skønnes uden betydning for tilsyn

med institutioner, der ikke modtager statsligt tilskud. Bestemmelser om indhentning af oplysninger vedrørende institutionelle og økonomiske forhold videreføres i § 7, jf. bemærkningerne til nr. 5 ovenfor.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft d. 1. januar 2011.

Der foreslås overgangsregler, der giver økonomi- og erhvervsministeren bemyndigelse til at fastsætte, at allerede godkendte uddannelsesinstitutioner først skal leve op til de nye krav til kompetencer m.v. for bestyrelser og daglige ledere på et senere tidspunkt. Det skal sikre, at nuværende bestyrelsesmedlemmer og ledere vil kunne

fortsætte i deres funktion indtil udløbet af den nuværende udpegningsperiode eller det nuværende ansættelsesforhold. Tilsvarende vil det kunne fastsættes, at gældende vedtægter først skal leve op til lovens nye krav på et senere tidspunkt. Det sikrer uddannelsesinstitutionerne tilstrækkelig tid til at udarbejde nye vedtægter og at få dem godkendt.

Samtidig foreslås, at regler, der er udstedt i medfør af de hidtidige bestemmelser i lov om maritime uddannelser, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller ændres. Det gælder bekendtgørelse nr. 110 af 19. februar 2003 om tilskud til maritime uddannelsesinstitutioner som ændret ved bekendtgørelse nr. 1216 af 10. december 2009.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2. Loven omfatter uddannelse af

- 1) enhedsofficerer, skibsførere, styrmænd og skipere,
- 2) maskinmestre og skibsmaskinister,
- 3) skibsassistenter,
- 4) skibskokke, cateringpersonale m.fl. og
- 5) fiskere.

Stk. 2. Loven omfatter tillige efteruddannelse af maritimt personel, herunder kurser, som i henhold til den for søfarts- og fiskeriområdet gældende lovgivning er obligatoriske.

§ 5. Søfartsstyrelsen yder inden for en årlig ramme tilskud til drift, bygninger, ledelse og administration m.v. af de i § 4, stk. 1, nævnte uddannelsesinstitutioner og kurser. Det er en betingelse for at få tilskud, at der efter Søfartsstyrelsens skøn er behov for vedkommende undervisning. De enkelte tilskuds størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan yde tilskud til udviklings- og forsøgsvirksomhed eller til andre uddannelsesmæssige formål.

§ 6. Søfartsstyrelsen kan, hvis der vurderes at være behov for en sådan uddannelse, yde tilskud på under halvdelen af driftsudgifterne til uddannelsesinstitutioner, der er godkendt i medfør af § 4, stk. 1, men

§ 1. I lov nr. 226 af 22. april 2002 om maritime uddannelser, som ændret ved § 5 i lov nr. 364 af 13. maj 2009 og § 6 i lov nr. 493 af 12. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes som *stk. 3* og *4*:

»*Stk. 3.* Reglerne i kapitel 3 omfatter kun uddannelsesinstitutioner, der modtager statsligt tilskud eller lån i henhold til § 5.

Stk. 4. Søfartsstyrelsen kan undtage en uddannelsesinstitution helt eller delvis fra regler i kapitel 3 eller fra regler fastsat i medfør heraf, hvis uddannelsesinstitutionen er godkendt efter anden lovgivning end denne lov og er omfattet af regulering med tilsvarende formål som kapitel 3.«

2. I § 5 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Søfartsstyrelsen kan i særlige tilfælde yde lån til en uddannelsesinstitution.«

3. I § 6 udgår », men som ikke følger de regler, der fremgår af § 8, stk. 1, og § 9«.

som ikke følger de regler, der fremgår af § 8, stk. 1, og § 9. Størrelsen af sådanne tilskud fastsættes på de årlige finanslove.

§ 7. Søfartsstyrelsen kan tilbageholde tilskud eller lade det bortfalde helt eller delvis, såfremt betingelser eller vilkår for tildelingen ikke overholdes. Uretmæssigt modtaget tilskud kan kræves tilbagebetalt.

§ 8. Søfartsstyrelsen kan fastsætte bestemmelser om uddannelsesinstitutionernes vedtægter og budget- og bevillingssystem, om udbetaling af tilskud, om uddannelsesinstitutionernes forsikringsforhold og om deres anvendelse af administrative systemer.
Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan indhente oplysninger fra uddannelsesinstitutionerne om uddannelserne, de studerende, personalet, udstyr, huslejeaftaler, aftaler om ejendomskøb og andre aftaler om uddannelsesinstitutionernes drift i øvrigt til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsregnskaber, gennemførelse af tilsyn, kvalitetssikring og udarbejdelse af statistik.
Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan pålægge bestyrelsen for en tilskudsberettiget uddannelsesinstitution at anlægge retssag mod bestyrelsesmedlemmer, ledere, revisorer eller andre i anledning af tab påført uddannelsesinstitutionen.

§ 9. Søfartsstyrelsen kan ved ydelse af tilskud til uddannelsesinstitutioner og kurser stille vilkår, der fremmer formålet i lov om aktiv socialpolitik (sociale klausuler). Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler herom.

Kapitel 3 Regnskab og revision

§ 10. Uddannelsesinstitutionens regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab. Regnskabet skal underskrives af bestyrelsen og skolens leder.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler for regnskabsaflæggelsen.

4. I § 6 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Søfartsstyrelsen kan for modtagere af tilskud efter stk. 1 fastsætte nærmere regler om tilskudsmodtagers budget, drift, regnskabsaflæggelse og for revisionens udførelse.«

5. §§ 7-9 samt *kapitel 3* ophæves og i stedet indsættes:

Stk. 3. Rigsrevisionen forestår i henhold til § 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. revisionen af de uddannelsesinstitutioner, der modtager tilskud i henhold til nærværende lovs § 5.

»§ 7. Vilkår og rammer for tilskud og lån, herunder størrelsen på tilskud og grundlag for opgørelsen af aktivitet, fastsættes på de årlige finanslove. Uddannelsesinstitutionen disponerer frit indenfor sit formål ved anvendelse af de statslige tilskud og øvrige indtægter under et. Uddannelsesinstitutionen kan opspare tilskud til anvendelse i efterfølgende finansår. Uddannelsesinstitutionen er underlagt tilsyn af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutioner, der modtager tilskud eller lån efter § 5, er omfattet af de statslige budget- og bevillingsregler.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan træffe afgørelse om, at en uddannelsesinstitutionens tilskud og lån helt eller delvist tilbageholdes, bortfalder eller kræves tilbagebetalt, hvis

1) uddannelsesinstitutionen ikke overholder denne lov, regler fastsat i medfør af loven, en udviklingskontrakt, jf. § 9 f, stk. 1, eller en indsatsaftale, jf. § 9 f, stk. 2,

2) uddannelsesinstitutionen begæres konkurs, standser sine betalinger, eller der i øvrigt er fare for, at uddannelsesinstitutionens virksomhed må indstilles, eller

3) grundlaget for tilskudsberegningen har været fejlagtigt eller tilskudsberegningen i øvrigt har været fejlagtig.

Stk. 4. Tilskud, der kræves tilbagebetalt efter stk. 3, kan modregnes i kommende tilskudsudbetalinger.

Stk. 5. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om betingelser for ydelse og udbetaling af tilskud og lån, herunder om aktivitetsindberetninger samt om kontrol og tilbagebetaling af udbetalte tilskud og lån, om uddannelsesinstitutionernes forsikringsforhold og om deres anvendelse af administrative systemer.

Stk. 6. Søfartsstyrelsen kan indhente de nødvendige oplysninger fra uddannelsesinstitutionerne om uddannelserne, de studerende, personalet, herunder ansættelsesvilkår, udstyr, huslejeaftaler, aftaler om ejendoms køb og andre aftaler om uddannelsesinstitutionernes drift i øvrigt til brug for fastlæggelse af tilskud, gennemgang af årsregnskaber m.v. til

brug for gennemførelse af tilsyn, kvalitetssikring og -kontrol samt udarbejdelse af statistik.

Kapitel 3

Regler for uddannelsesinstitutioner

§ 8. Uddannelsesinstitutionens forhold reguleres i en vedtægt. Vedtægten skal indeholde bestemmelser om uddannelsesinstitutionens navn, formål, ledelsesforhold samt kapital m.v. Det skal fremgå af vedtægten, at institutionen er en statstilskudsfinansieret selvejende institution.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionens vedtægter skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutionernes vedtægter, herunder om at vedtægterne skal indeholde bestemmelser om studenterrepræsentanter i bestyrelsen, om ret til indstilling af bestyrelsesmedlemmer og om disses udpegningsperiode og genudpegningsmuligheder.

§ 8 a. I tilfælde af uddannelsesinstitutionens ophør og i det omfang, der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes institutionens nettoformue opgjort pr. 31. december 2010 samt den del af tilvæksten i nettoformuen fra den 1. januar 2011, der ikke hidfører fra statstilskud, efter reglerne i den til enhver tid gældende vedtægt.

Stk. 2. Resten af den tiloversblevne formue anvendes til uddannelsesformål efter Søfartsstyrelsens bestemmelse.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af formuen efter stk. 1 og 2.

§ 9. Uddannelsesinstitutionen skal ledes af en bestyrelse på 5-9 medlemmer, inklusiv medarbejderrepræsentanter, og en daglig leder. Hvor helt særlige forhold begrundes det, kan bestyrelsen bestå af flere end 9 medlemmer. Bestyrelsen varetager den overordnede og strategiske ledelse af uddannelsesinstitutionen, mens den daglige ledelse varetages af en daglig leder under ansvar over for bestyrelsen. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer har samme rettigheder og pligter som øvrige bestyrelsesmedlemmer. Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af deres forhold på samme måde som tillidsrepræsentanter for vedkommende eller tilsvarende område.

Stk. 2. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når halvdelen af medlemmerne eller det eventuelle højere antal, som foreskrives i vedtægten, er til stede. Medmindre vedtægten bestemmer andet, træffer bestyrelsen beslutning ved simpelt stemmeflertal, og formandens stemme er i tilfælde af stemmelighed afgørende. Eventuelle studenterrepræsentanter har ikke stemmeret. Hvor helt særlige forhold taler for det, kan bestyrelsen bestå af et forretningsudvalg.

Stk. 3. Bestyrelsen skal sikre, at den økonomiske forvaltning i uddannelsesinstitutionen er effektiv og betryggende, og at de interne rapporteringsformer er tilrettelagt således, at de giver bestyrelsen mulighed for at gribe ind i tide, hvis budgetter, kontrakter og handlingsplaner m.v. ikke overholdes.

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter en forretningsorden for sit virke. Forretningsordenen skal godkendes af Søfartsstyrelsen.

§ 9 a. Bestyrelsesmedlemmer skal udpeges i deres personlige egenskab og skal i deres virke varetage uddannelsesinstitutionens interesser. De stemmeberettigede medlemmer af bestyrelsen skal være myndige, må ikke være under konkurs og må ikke være under værgemål eller samværgemål. Bestyrelsens sammensætning og ændringer heri skal meddeles til Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer skal tilsammen have de fornødne kompetencer til at fremme uddannelsesinstitutionens formål, herunder den fornødne faglige, forretningsmæssige, ledelsesmæssige og økonomiske indsigt, og der skal være medlemmer med kendskab til de maritime erhverv.

§ 9 b. Den daglige leder ansættes af bestyrelsen. Bestyrelsen skal sikre, at uddannelsesinstitutionen til enhver tid har en daglig leder, der bidrager til fremme af uddannelsesinstitutionens formål og har de fornødne kompetencer under hensyntagen til uddannelsesinstitutionens karakter og situation.

§ 9 c. Bestyrelsen kan tegne en sædvanlig ansvarsforsikring, der kan omfatte bestyrelsen og den daglige leder.

§ 9 d. For bestyrelsen og den daglige leder gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v.

Stk. 2. I forbindelse med en uddannelsesinstitutions afgørelser om ansættelse eller afskedigelse af medarbejdere, herunder den daglige leder, gælder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 4 om partens aktindsigt, kapitel 5 om partshøring og kapitel 6 om begrundelse m.v.

§ 9 e. Finansministeriet fastsætter eller aftaler løn og ansættelsesvilkår for uddannelsesinstitutionens personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet, Personalestyrelsen.

§ 9 f. Søfartsstyrelsen kan pålægge bestyrelsen for en uddannelsesinstitution at indgå en udviklingskontrakt med styrelsen med henblik på at sikre en langsigtet strategisk udvikling til opfyldelse af nærmere fastlagte målsætninger.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan pålægge bestyrelsen for en uddannelsesinstitution at indgå en indsatsaftale med styrelsen, hvis

- 1) kvaliteten af uddannelsesinstitutionens undervisning eller uddannelse er utilstrækkelig, eller
- 2) den økonomisk-administrative styring i uddannelsesinstitutionen eller i et interessentskab, hvori uddannelsesinstitutionen er interessent, ikke har tilstrækkelig kvalitet eller effektivitet.

§ 9 g. Søfartsstyrelsen kan meddele en uddannelsesinstitutions bestyrelse et påbud, hvis

- 1) uddannelsesinstitutionen ikke overholder denne lov eller regler fastsat i medfør af loven,
- 2) virksomheden i et interessentskab, hvori uddannelsesinstitutionen er interessent, ikke overholder denne lov eller regler fastsat i medfør af loven, der gælder for institutionen og interessentskabet, eller
- 3) uddannelsesinstitutionen ikke overholder en udviklingskontrakt, jf. § 9 f, stk. 1, eller en indsatsaftale, jf. § 9 f, stk. 2.

Stk. 2. Hvis en uddannelsesinstitutions bestyrelse ikke efterkommer et påbud fra Søfartsstyrelsen, jf. stk. 1, eller hvis bestyrelsen ved sine dispositioner bringer uddannelsesinstitutionens videreførelse i fare, kan Søfartsstyrelsen beslutte,

- 1) at bestyrelsens opgaver i en periode helt eller delvis varetages af personer, der udpeges af Søfartsstyrelsen, eller
- 2) at bestyrelsen eller dele heraf skal træde tilbage, således at en ny bestyrelse eller et eller flere nye

bestyrelsesmedlemmer skal udpeges efter reglerne i uddannelsesinstitutionens vedtægt.

Stk. 3. Hvis Søfartsstyrelsen i medfør af stk. 2, nr. 2, beslutter, at hele eller dele af bestyrelsen skal træde tilbage, kan styrelsen indsætte en midlertidig bestyrelse eller et eller flere nye bestyrelsesmedlemmer, indtil der er udpeget en ny bestyrelse eller et eller flere nye bestyrelsesmedlemmer efter reglerne i institutionens vedtægt.

§ 9 h. Et bestyrelsesmedlem kan til enhver tid udtræde af bestyrelsen.

Stk. 2. Et bestyrelsesmedlem skal udtræde, hvis den pågældende er under konkurs eller bliver underlagt værgemål eller samværgemål.

Stk. 3. Et bestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i en handling, som gør den pågældende uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen, skal udtræde af bestyrelsen.

Stk. 4. Et bestyrelsesmedlem, som på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at varetage hvervet som medlem af bestyrelsen, eller som har vist sig klart uegnet, skal udtræde af bestyrelsen.

Stk. 5. Udtræder et medlem af bestyrelsen, kan der ske udpegning af et nyt medlem for den resterende del af udnævnelsesperioden.

§ 9 i. Søfartsstyrelsen kan på vegne af uddannelsesinstitutionen anlægge retssag mod bestyrelsesmedlemmer, den daglige leder, revisorer eller andre i anledning af tab påført uddannelsesinstitutionen.

§ 9 j. Søfartsstyrelsen kan godkende, at uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af reglerne i dette kapitel, kan deltage i interessentskaber med andre uddannelsesinstitutioner. Søfartsstyrelsen kan for samarbejdet fastsætte vilkår, der sikrer opfyldelsen af bestemmelserne i denne lov.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan godkende, at en uddannelsesinstitution lader en anden uddannelsesinstitution forestå dele af undervisningen som udlagt undervisning. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutioners samarbejde med andre institutioner, herunder med uddannelsesinstitutioner, der er omfattet af reglerne i dette kapitel.

§ 10. Institutioner, der modtager statstilskud eller lån efter § 5, er omfattet af lov om statens regnskabsvæsen m.v.

Stk. 2. Institutionernes regnskaber revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 3. Institutionernes regnskaber skal revideres i henhold til god offentlig revisionsskik, jf. § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. Hvis ministeren og rigsrevisor indgår en aftale efter § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m., foretages revisionen af en institutionsrevisor, som udpeges af institutionens bestyrelse og skal være statsautoriseret eller registreret revisor. Institutionernes oplysninger til brug ved beregning af statstilskud er omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet.

Stk. 4. Den nærmere arbejdsdeling mellem institutionsrevisor og rigsrevisor fremgår af en særskilt aftale, jf. § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 5. Opfylder institutionsrevisor ikke på tilfredsstillende måde kravene til revision i henhold til god offentlig revisionsskik, eller tilsidesætter revisor i øvrigt sine pligter som institutionsrevisor, kan rigsrevisor eller Søfartsstyrelsen pålægge institutionens bestyrelse inden for en nærmere angiven frist at udpege en anden revisor.

Stk. 6. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler for regnskabsaflæggelsen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende statslige regnskabsregler.«

§ 23 a. ...

6. Efter § 23 a indsættes:

»§ 23 b. Søfartsstyrelsen kan indhente de nødvendige oplysninger fra uddannelsesinstitutionerne om uddannelserne, de studerende, personalet, økonomi og udstyr m.v., til brug for gennemførelse af tilsyn, kvalitetssikring og udarbejdelse af statistik.«

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2011.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan beslutte, at uddannelsesinstitutioner, som på tidspunktet for lovens ikrafttræden har opnået godkendelse efter § 4, stk. 1, i lov om maritime uddannelser, først skal leve op til de krav, der følger af § 8 og §§ 9-9 b i lov om maritime uddannelser

som affattet ved § 1, nr. 5, i denne lov, på et af ministeren fastsat tidspunkt.

Stk. 3. Regler udstedt i medfør af § 8, stk. 1, og § 10, stk. 2, i lov nr. 226 af 22. april 2002 om maritime uddannelser forbliver i kraft, indtil de ophæves.